

שמאי פרק ראשון נדה

יא.

עין משפט נר מצוה

צא א מיי פ"ח מהל' אסורי
ציהא הלכה כ' סמנ' לאון
קח' תושב"י י"ד סמנ' קפ"ט
ספ"ח:
צב ב מיי ש' ויש' כשגט
ובגמ' טוש"ע ש' ספ"ח
יח:
צג ג ד מיי ש' ויש' כשגמ'
טוש"ע ש' ספ"ח:
צד ה מיי פ"ד מהל'
ממנח' משב' ומשב'
ה' י סמנ' לאון ק"ח:
צה ו מיי ש' הלה' ז ופ"ד
מהל' אסורי ציהא הל'
טו וע"ש סמנ' ש' טוש"ע
י"ד ס' קפ"ט ספ"ח ז וסמנ'
ק"ח ספ"ח:
צז ז מיי פ"ד מהלכות
משב' ומשב' הל' ז
טוש"ע י"ד סמנ' ק"ח ספ"ח
ד:
צח ח ט מיי ש' הל' ז
צח י ב מיי פ"ח מהל'
אסורי ציהא הל' ט
וע"ש בגמ' סמנ' ש' טור
י"ד ס' קפ"ט:
צצ ל מיי ש' פ"ו הלה' ז:

אלא לקפצות והתניא ב'י. פרש"י לקפצות לחודייהו וקשה דאם
כן לישני כסמון לא קבעה וסת לימיה אלף לקפצות לחודייהו
ולמה חזר מסכרמו ובסמון נמי דפרין לימיה פשיטא לישני דלא
קבעה וסת לקפצות לחודיה דקס"ד מעיקרא ונראה לפרש אלף
לקפצות אף לקפצות דליינו לימיה

עס קפצות אלף קפצות לחודייהו
פשיטא להש"ס דלא קבעה:

קפצתה וראתה. (י) ג' זמני גרסי'
כדאמרין [נהבא על
יצמתן] (יצמות דף סד): דבזמנות סמס
דן מנא כרשב"ג לקמן פרק האשה
(דף סג). למנן אין האשה קובעת וסת
עד שתקבענו ג' פעמים:

במעין פתום. פירש רש"י כגון
דחזאי ריש ירחא וריש
ירחא וכ"כ צירחא וריש ירחא ומעין
פתום כגון שהרציות הראשונות של
וסת היו בתוך ימי נדה (א) או כ"כ
צירחא וריש ירחא) או ריש ירחא ורי'
צירחא וכן צנייה וצשלישי חזאי
חמש צירחא ולא חזאי ריש ירחא ור"ש
ולכך פסק דמפרש (ב) שיליה בנות
כותים (לקמן דף טו): ריש ירחא וחמש
צירחא מרי זמני וצשלישי חמש צירחא
ולא חזאי ריש ירחא דקבעה לה וסת
צה' צירחא צרביעת קשה אליניה
מתניתין לרבי יוחנן ו"ל דליהו יפרש
מעין פתום דחזאי שלשה זמני ריש
ירחא וחמש צירחא ולמלא (ג) דפרש
לקמן דר"פ איירי דחזאי ג' זמנין ריש
ירחא וחמש צירחא דהאי נמי מקרי
מעין סמוס יפרש מתני' מעין פתום
כפירוש אחר דרש"י דפירש שראתה א'
צ' ג' ד' ר' לרופים בג' חדשים ראשונים:
אלף

זופעות. לאו דוקא: **קפלה**. היו אונס: **קפלה** ו**רלסה**. ג' פעמים
קבעה לה וסת כדמפרש ואזיל: **אילימא** יומים. כגון קפלה צאחד
בשבת וראתה וקפלה צאחד בשבת וראתה וכן שלישית קבעה לה וסת
צאחד בשבת וכל זמן שמתראה עוד צאחד בשבת וכל קפלה

דיה שעתה ואם הגיע אחד בשבת ולא
בדקה עלמה טמאה מספק דלורת
בזמנו הוא בא כל יומא צאחד בשבת:
דלא קפיץ לא חזאי. אלמא לאו וסתה
הוא: **אלף לקפצות**. כיון דראתה שלש
פעמים על ידי קפלה הורגלה לראיית
קפלה ובכל יום שתקפוץ ממזקינן לה
צרוזה ואם לא צדקה טמאה ואפילו
שאר ימות שבת: **לימים ולקפצות**.
כל אחד בשבת שתקפוץ ממזקינן לה
צרוזה דזמנה הוא לראות צאחד
בשבת על ידי קפלה: **לימים לחודייהו**
פשיטא. דלא קבעה: **דיומא** הוא דקא
גריס. ויהא צאחד בשבת וסתה אפילו
בלא קפלה: **קמ"ל** הא דלמר דלא
קבעה וסת לימיה דקפלה דלחמול
גרמא לראיה דהאידנא ואין לה וסת
צאחד בשבת בלא קפלה ולא לקפלה
בלא אחד בשבת מדלא חזיא מאתמול:
מתני' אע"פ שאמרו דיה שעתה.
צאשה שיש לה וסת: **לריכה** להיות
בזדקת. בכל יום שחרית וערבית
כשאר נשים: **חזן מן הנדה**. משראתה
יום אחד טמאה שבעה ואינה לריכה
בדיקה לא שבעה שהרי בלא לריכה היא
טמאה: **והיושבת על דס טוהר**.
דלמה לה בדיקה אפילו תראה דס
טוהרה היא: **ומשמעם בעדים**. אע"פ
שיש לה וסת לריכה לשמש בעדים
ולבדוק לפני תשמיש ולאחר תשמיש:
ובטולה שדמיה טורין. ד' לילות
דהיא אינה לריכה לשמש שהרי
דמה טוהר ואפילו ששמו מראה דמיה
הואיל ושמשה אמרינן דמשום תשמיש
נשתנה אצל שחרית וערבית היכה
דלא שמשנה (א) אחר צעילה ראשונה
לריכה בדיקה כדמפרש בגמרא (וע"ש) שמה
ששמו מראה דמים שלה: **ופעמים**
לריכה להיות שדמיה טורין. כל אשה: **שחרית**
ובין השמשות. שחרית להכשיר טהרות
של לילה בערבית להכשיר טהרות של
יום כדאמרין טעמא צריש פירקין ד:]:
לשמש אס ציפס. עס בעלה: **גמ' סמוך**
ימי וינכס. כגון ראתה בראש חודש
וחזרה וראתה בט"ו לחודש כשעומדת
צימיה שהיא ראויה לויצה דהיינו י"א
יום שבין נדה לנדה וחזרה וראתה
בראש חודש ובט"ו לחודש וחזרה

(א) רש"י מ"ו, (ב) ר"מ מ"ו,
ג' ע"ל ו, (ד) ונקמן לט"ז,
(ה) ונקמן לה: ותיקון:
(ו) רש"י מ"ו ועין רש"י
ובגמ' מורי"ט ורי"ט הכי
הגאון המפורסם מוה"ר
שאול גר"ו אב"ד דק"ק
אמשטרדם וז"ל הגאון ר"י.
ע' במהרש"א שהריקן לקיים
הטקסא הישנה בפירוש דקוח
ולו דברי הגאונים יש לקיים
הטקסא הישנה כפשוטו
דודאי פירוש מהל' נדה
דקאמר רש"י היינו מהל'
וסת והלך לפרש דלא קפצי
היינו קמני נדה אינה לריכה
בדיקה הא זמני דלריכה
לבדוק כגון מחמת וסת שעתה
רוצה לקבע וסת וזוהי ריש
ירחא או צירחא בפתום דקחי
לריכה בדיקה צה' צירחא
שמה מראה פעם ג' צה'
צירחא לחוד ובמ"ש שעתה
לק"י רש"י דודאי מנא
דמתיא לא מיידי במחלת וסת
דהא סתמא קמני חזן מן
הנדה וקפי אלגלי דקמני
אע"פ שאמרו דיה שעתה
והיינו אש שיש לה וסת
דפירש"י ויהא קמני לריכה
להיות בודקת חזן מן הנדה
וכיון דלא מפליג מנא מרי
מסתמא חזן דחזן מן הנדה
קפי אחר דמיה שמה לעיל
דמיייר שיש לה וסת קבע
א"כ דודאי מיידי מנא דמתי'
במעין פתום משה' אינה
לריכה בדיקה דלא אהי לה
מרי ובכ"י אלו דברי רבי
כפשוטן על שום שגגות
וק"ל ע"כ דברי הגאון
גר"ו ודברים צבורים הם
למנין, (י) ס"א א"ע,

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ובתולה
שדמיה וכו' אחר צעילה
ראשונה. ניב לנזק ראשון
שפירש"י בגמ' לאו דוקא
שלא שמשה כלל אחר צעילה
ראשונה אפילו שמשה אשה
שהיה לא שמשה ופקעה
בטהרות וק"ל: (ב) ד"ה
ממעין וכו' של וסת הו'
בזמן ימי נדה: (ג) בא"ד
ולשון ש"י ניב על מנח
לקמן דף טו ע"פ ע"ש:
(ד) תוס' ד"ה קפצתה
וראתה ג' זמני ניב ע"ל
בסוף פ' בנות כותים דף
טו ע"פ חכמי הוס'ם
דמיה אלמא דהתלמוד לא
שח להכיר תלפז זמני:
(ה) ד"ה ממעין וכו' שיליה
בנות. ניב ע"ן במ"ד
דמיה אלמא: (ו) בא"ד
ולמלא דפרשיית לקמן
דכ"פ פסא:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה קפצתה וראתה ג'
ויבני דביבני וכו'. ע"ל לט'
ע"כ תוספתא ד"ה אלמא:

הגהות הגר"א

[א] גמ' ובשבת קפלה ולא
חזאי. ניב ניב לה וכו' הוא
ככל הפוסקים ואף הרמב"ם
שפירש דלפני אלגלי קמא
מפרש דמיידי ק' ועין בגמ'
שעתה:

שאמרו דיה שעתה לריכה להיות בודקת חזן מן הנדה והיושבת על דם
טוהר ומושמש בעדים חזן מיושבת על דם טוהר ובתולה שדמיה טהורים
ופעמים צריכה להיות בודקת שחרית ובין השמשות ובושעה שהיא עוברת
לשמש את ביתה יתירות עליה כהנות בשעה שהן אוכלות בתרומה רבי
יהודה אומר אף בשעת עברתן מלאכול בתרומה: **גמ'** חזן מן הנדה דבתוך
ימי נדתה לא בעי בדיקה ה' הניחא לרבי שמעון בן לקיש דאמר אשה קובעת
לה וסת בתוך ימי זיבתה ואין אשה קובעת לה וסת בתוך ימי נדתה שפיר
אלא לרבי יוחנן דאמר אשה קובעת לה וסת בתוך ימי נדתה תבדוק
דילמא קבעה לה וסת אמר לך רבי יוחנן כי אמניא אנא היכא דחזיתיה
ממעין פתום אבל חזיתיה ממעין פתום לא אמרי: והיושבת על דם טוהר:
קס"ד מבקשת לישב על דם טוהר הניחא לרב דאמר (ה) למעין אחד הוא
התורה טמאתו והתורה טהרתו שפיר אלא ללוי דאמר שני מעינות הם
תבדוק דילמא אכתי לא פסק ההוא מעין טמא אמר לך לוי הא מני
בית

וראתה בט"ו לחודש ולא ראתה בראש חודש שלפני שקבעה לה וסת לט"ו
כגון ראתה בראש חודש וחזרה וראתה בחמישי בחודש דהיינו צימי נדות וחזרה עוד פעמים
בחמישי בחודש לא קבעה וסת שאין ראיית ימי נדה ראויה לקבוע שהיא עלולה לראות צימי נדות: **שפיר**. קמני במתניתין דלא צעיל בדיקה
דאי לטמוי טמאה היא ואי לקבוע וסת וילדה אס משנה וסת שלשה פעמים ליום אחר שאינה למודה עד עכשיו הא אמרת דלא קבעה:
ממעין סמוס. כדמפרש אליבא דר' יוחנן צשליה פ' בנות כותים (לקמן דף טו): כגון דחזאי ריש ירחא וריש ירחא ועשרים וחמשה וריש ירחא
דהוה לראיה צרביעת צימי נדות דאפילו הכי הוה קביעות וסת צריש ירחא כדמפרש התם דלמר וסתה צריש ירחא קבעה וסת דלקדים
וחזאי דמים ימירי איתוספו בה דהא דאי קבעה משום דלמילת וסתה חזוק ממעין סמוס וגם לראיה אחרונה שיש לה כמעין
סמוס כדלמר הא דלקדים וחזאי מוספת דמים הוא אצל ממעין פתום כגון שהרציות הראשונות וסת (א) יוה בתוך ימי נדה כי
מתניתין (ד) דלא מייירי במחלת נדה דהא לא מפליג בה מידי אלף סתמא קמני חזן מן הנדה) הילכך לא צעיל בדיקה צימי נדות שהרי
נפתח מעינה ואפילו היא רואה לא תקבע וסת. לישנא אחרונה ממעין סמוס שראתה היום ופקעה וחזרה וראתה צרביעי או בחמישי
לנדחה אצל ממעין פתום כגון שלא פסקה וראתה א' צ' ג' ד' לחודש וראתה פעם שניה צ"ד בחודש וכן שלישית לא מהניא לראיה צרביעי
בחודש נדודת קמא לניקבע ומתניתין ממעין פתום (א) וראשון ישר צעיי: **מקשקש** לישב כשכלין ימי לילה כגון צשצעי לזכר או
יום הבה בתוך ז' של לילה ודס הבא לאחר שבעה ממעין אחד הוא: **הסורה עמאום**. צוך שבעה לזכר ו"ד לנקבה: **והסורה טהרסו**. כל
ימי הטוהר: **שפיר**. קמני מתניתין דלא צעיל בדיקה דהא צין פסקה ובין לא פסקה טמאה היום וטהורה למחר: **אלף לגוי דלמר שני מעינות**
הן. נפתח הטמא כל ימי הלידה וסתה הטהור ולסוף שבעה לזכר ו"ד לנקבה נסתה הטהור ונפתח הטמא ונפתח הטהור ולוקימנא התם דשופעת
מתוך שבעה לאחר שבעה ס"ל לגוי דאפילו צשמיני לעולם היא טמאה עד שתפסקו דהא לא נסתה הטמא תבדוק צשצעי דילמא וכו':

מוסף רש"י

אף בשעת עברתן. אף
בשעה שהם מתלוקות
ומסיימות לחלוט בתרומה,
לריכה בדיקה (וע"ל ג'
בתוך ימי נדתה. צימס
שהיא נדה (לקמן לט: וע"ש).
מעין אחד הוא. דס הבא
צימי ליה ודס הבא צימי
טוהר צשצעי אחר מן האין
(לקמן דהו): דס הבא
צשצעים של נקבה שהוא
עמאום ודס הבא לחזר
צשצעים שהוא טוהר. ממעין
אחד הוא (סנהדרין י"ט).
התורה טמאתו. כל
צשצעים והתורה טהרתו.
לחזר צשצעים וחזיה
ועמאומה לחזר שלפני ימי
טוהר (טו).

תוס' הרא"ש

משום הכי קא דייק: **אמא**
לקפצות. פרש"י לקפצות
לחודייהו. וקשה לפירושו
איכ' מאי פריך בתר ימים
לחודייהו פשיטא לישני ליה
דאחא
לקפצות לחודייהו לא
קבעה לה וסת כדוהה ס"ד
מייקרא. וע"ק כיון דלא קאי
האי דקאמר מעיקרא אלף
לקפצות יהיה ליה לשני
בתר דפרין ליה מברייתא
אלף לקפצות ולימים הלכך
ניב ליה דקאמר לקפצות
היינו לקפצות עס הימים
אבל לקפצות לחודייהו הוה
פשיטא ליה דלא קבעה מידי
דהוה אימיה לחודייהו:
אע"פ שאמרו דיה שעתה
צריכה להיות בודקת. הקשה
הר"י עקב מאורליניש דהכא
אמרין דאע"פ דרייה שעתה
צריכה להיות בודקת. וגבי
י"א יום שבין נדה לנדה
אשכחן איפכא דתנן פרק
בנות כותים כל י"א יום
בזדקת טהרה ואמרין
בגמרא למאי הלכתא אמר
רב יהודה לומר שאינה
צריכה בדיקה. ונתייבחת
בשבתות יום טמאה מעת
לעת וי"ל דתנן מהכא מן
הדין כיון דריין שעתן כ"ש
דלא בעי בדיקה אלא משום
שלא תשתבח תורת בדיקה.
אבל גבי י"א יום אס לא
בדוקו בעשוי בדוקו לאחר
מכאן: **תבדוק** דלמא קבעה
לה וסת. מהיה לוי בדיקה
כיון לא אשכחן שתקני
חכמים שתהא אשה צריכה
לבדוק שמת קבע לה וסת
דאיכ' אפילו אשה שאינה
בדוקה כשהיה תבדוק בכל
יום שמת תקבע לה וסת
וצ"ע: **ממעין פתום** לא
אמרי. לאותו לשון שפירש"י
כשהראיות ראשונות בימי
נדה היינו פתום קשה למאי דבעי למימר בסוף בנות כותים דאפילו הכי אי גונא אמר רבי יוחנן א"כ תקשי ליה
מתיי' הלכך לשון שני עיקר: